

Sygn. akt V CSK 87/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z wniosku B. P.
przy uczestnictwie A. G.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 października 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 5 grudnia 2018 r., sygn. akt III Ca [...]

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. oddala wniosek uczestnika postępowania o zwrot kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 5 grudnia 2018 r.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniosł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej należy m.in. wskazanie, czy orzeczenie, od którego jest wniesiona skarga, zostało zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), a także sformułowanie wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany (pkt 3). Bezwzględny wymóg jest, aby zakres zaskarżenia i wniosek o uchylenie lub o uchylenie i zmianę orzeczenia były ze sobą ściśle skorelowane. Ze względu na konstrukcyjny charakter tego wymagania, braki skargi w tym zakresie nie podlegają usunięciu na podstawie art. 398⁶ § 1 k.p.c. Jeżeli zatem skarżący objął zaskarżeniem jedynie część wyroku (postanowienia) Sądu drugiej instancji obowiązany jest dokładnie i jasno wskazać jaką część wyroku zaskarżył oraz stosownie do wskazanego zakresu zaskarżenia, sformułować wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę określonej (zaskarżonej) części wyroku (postanowienia) Sądu drugiej instancji. (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 października 2007 r., V CSK 309/07; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12; z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 64/13; z 24 kwietnia 2013 r., III CSK 77/13; z 24 sierpnia 2016 r., V CSK 112/16). Za niepełny między innymi należy więc uznać wniosek "o uchylenie zaskarżonego wyroku" bez wskazania, czy uchylenie to ma nastąpić w całości czy w określonej (a jeśli tak - w jakiej) części, szczególnie gdy wyrok został zaskarżony jedynie w sprecyzowanej części. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa okoliczność ta czyni skargę niedopuszczalną (zob. postanowienia SN: z dnia 6 sierpnia 2014 r., V CSK 24/14 i z dnia 20 lutego 2015 r., V CSK 427/14).

Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego wymagania, bowiem skarżąca w ogóle nie zawarła wniosku o uchylenie postanowienia w całości lub części (pkt 2 skargi). Wniosek kasacyjny w zakresie zmiany zaskarżonego postanowienia co do wysokości spłaty uczestnika postępowania, został ograniczony do „orzeczenia stosownej kwoty tytułem spłaty” bez podania jej wysokości. Określenie zakresu wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia stanowi wymóg formalny skargi i to strona powinna sformułować własne stanowisko. Z kolei wniosek o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części, zgłoszony ewentualnie, został sformułowany w sposób niemożliwy do uwzględnienia, skoro skutkiem takiego uchylenia postanowienia „w zaskarżonej części”, sprawa ma być przekazana do ponownego rozpoznania „Sądowi I instancji”.

Na marginesie można wspomnieć, że skarga kasacyjna zawiera również inne usterki i niekonsekwencje formalne, które choć samodzielnie nie skutkują jej odrzuceniem, dowodzą niestaranności w przygotowaniu. W szczególności sam wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie tylko nie został wyodrębniony i sprecyzowany, to również nie odwołuje się jednoznacznie do poszczególnych przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uzasadnione wątpliwości budzi również sposób określenia wartości przedmiotu zaskarżenia, która odpowiada ustalonej przez sądy obu instancji wartości majątku dorobkowego, stanowiącego przedmiot postępowania. W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że wartością przedmiotu zaskarżenia w sprawie o podział majątku wspólnego (art. 519¹ § 2 k.p.c.) jest wartość poszczególnych rzeczy i praw, których objęcie lub nieobjęcie rozstrzygnięciem sądu albo sposób ich podziału kwestionuje skarżący. Wartość przedmiotu zaskarżenia może zatem pokrywać się z wartością majątku będącego przedmiotem podziału, ale może też być od niej niższa lub wyższa (zob. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1968 r., III CZP 39/68 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02). Skarżąca nie kwestionowała w skardze kasacyjnej zasady podziału majątku wspólnego, ustalenia jego składu i wartości (250 000 zł), zarzucając jedynie ustalenie równych udziałów w majątku wspólnym oraz zaniżenie wysokości nakładu z jej majątku osobistego na majątek wspólny (łącznie o kwotę 135 100 zł, która

stanowi różnicę między kwotą z wniosku sformułowanego w skardze kasacyjnej – 201 547,70, a kwotą ustaloną przez Sąd II instancji - 66 447,70 zł). Natomiast, formułowane przez skarżącą na tej podstawie wnioski zmierzają wyłącznie do obniżenia wysokości zasądzonej na rzecz uczestnika spłaty. Uwzględniając, że Sąd II instancji zasądził na rzecz uczestnika z tego tytułu kwotę 91 776,15 zł oraz wnioszek kasacyjny skarżącej o „orzeczenia stosownej kwoty tytułem spłaty uczestnika” (ostatni tiret w pkt 2), jej interes majątkowy sprowadzał się w istocie do obniżenia zasądzonej na rzecz uczestnika postępowania kwoty tytułem spłaty. Wartością przedmiotu zaskarżenia jest zatem różnica pomiędzy zasądzoną z tego tytułu kwotą, a kwotą uznawaną przez skarżącą jako należną (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 października 2009 r. IV CZ 66/09). Kwota ta nie osiąga progu określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c., skoro jej górna wartość wynosi 91 776,15 zł, co dodatkowo stanowi o niedopuszczalności skargi kasacyjnej (art. 519¹ § 2 k.p.c.).

Ubocznie wskazać należy, że podstawy skargi dotyczące ustalenia wysokości nakładów opierają się na naruszeniu art. 233 k.p.c., który w ogóle nie podlega badaniu, wobec jednoznacznej treści art. 398³ § 3 k.p.c. Przepis ten wprawdzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów. Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany - zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. - ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Oznacza to, że zarzuty dotyczące naruszenia przepisów, które regulują ustalenie faktów i ocenę dowodów, a więc również art. 233 k.p.c., są niedopuszczalne.

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 519¹ § 2 k.p.c.

Wniosek uczestnika postępowania o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego zgłoszony w odpowiedzi na skargę, został powiązany wyłącznie z wnioskiem o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi. Takie rozstrzygnięcie w sprawie nie zapadło, a podzielić należy prezentowany w orzecznictwie pogląd, że nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek o przyznanie tych kosztów łączy ze wskazanymi przez siebie innymi rozstrzygnięciami. Pełnomocnik uczestnika postępowania nie wnosił o odrzucenie skargi kasacyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01 i z 8 sierpnia 2012 r., II CSK 112/12).

Jw.

a.s.